

екологічними і соціальними аспектами бізнесу. Відповідно до принципів сталого розвитку, компанії (а особливо – мультинаціональні корпорації) повинні вести свою діяльність за кордоном так само, як ведуть її у своїй країні, враховуючи екологічні й соціальні витрати в ціні своєї продукції та керуючись принципами сталого розвитку. Інвестори домагаються розкриття інформації щодо ЕСУ в компаніях, в які вони інвестують. Ці принципи покладено в основу діяльності двох фондів суверенного добробуту: Норвезького урядового пенсійного фонду Глобал (GPGF) і Новозеландського Superannuation Fund. Ураховуючи, що більшість фондів суверенного добробуту володіють значними активами для того, щоб стати джерелом прибутку, коли інші джерела прибутку закінчаться, вони формально є суверенними. Однак функціонують ці фонди, як приватні інвестори, – тобто, як будь-які інвестиційні. Прикладом може бути Постійний фонд Аляски (Alaska Permanent Fund), що спеціально був заснований з метою трансформувати частину багатства від нафти в поновлювані джерела добробуту для майбутніх поколінь жителів Аляски за допомогою довгострокових інвестицій.

Для забезпечення успішного просування на цьому шляху, Україні слід перш за все розробити стратегію сталого розвитку та регулювати її виконання як на державному рівні, так і на рівні великих стратегічних компаній з високою часткою державної власності, і в першу чергу – нафтогазових підприємств.

#### Список посилань на джерела

1. Декларация Рио по окружающей среде и развитию // Ойкумена. – 1992.
2. Юрій Щербак. Сталый розвиток і майбутнє України. [Електронний ресурс] / День. – №167, 3 жовтня 2007. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/188884/>.
3. Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату. Ратифіковано Законом N 435/96-ВР від 29.10.96. Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 50. – ст. 277.

УДК 336.774

*Л. Р. Маринчак, к.е.н, доцент  
Т. Я. Клим'юк, аспірант*

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу*

#### УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ

Кредитна діяльність є провідною у банківському бізнесі, вона виступає джерелом як основних прибутків банку, так і найхарактернішого для нього кредитного ризику. Тому в умовах сучасного розвитку банківництва істотного значення набуває проблема ефективного управління ризиками для забезпечення фінансової стійкості та безпеки банку в цілому.

Слід зазначити, що успішна діяльність банку в цілому значною мірою залежить від обраної стратегії управління ризиками. Мета процесу управління

кредитними ризиками банку полягає в їх обмеженні або мінімізації, оскільки повністю уникнути ризиків неможливо.

Управління банківськими ризиками, як правило, спрямоване на забезпечення отримання банком відповідної винагороди за прийняття ризиків. Вийняток становлять нецінові ризики, щодо яких не існує кореляції між їх рівнем та величиною винагороди банку [1, с. 345].

З метою здійснення банківського нагляду, Національний банк виділив дев'ять категорій ризику, а саме: кредитний ризик, ризик ліквідності, ризик зміни процентної ставки, ринковий ризик, валютний ризик, операційно-технологічний ризик, ризик репутації, юридичний ризик та стратегічний ризик, які, в свою чергу, поділив на дві групи: ті, що можуть бути кількісно оцінені та ті, що не можуть бути кількісно оцінені. Ці категорії не є взаємовиключними; будь-який продукт або послуга може наражати банк на декілька ризиків. Однак для зручності аналізу Національний банк виявляє та оцінює ці ризики окремо.

Існують різні методи зниження кредитного ризику. Виділяють дві групи методів системи управління кредитним ризиком. До першої групи відносять:

- оцінку кредитної пропозиції та аналіз кредитоспроможності;
- авторизацію кредитів;
- кредитний моніторинг;
- встановлення лімітів;
- кредитно-інформаційну управлінську систему;
- ціноутворення на кредит;
- управління кредитним портфелем.

До другої групи методів відносять:

- диверсифікацію кредитних вкладень;
- створення резервів для відшкодування втрат за кредитними операціями комерційних банків.

Щодо управління кредитними ризиками з боку банківських установ, то найчастіше комерційні банки з метою мінімізації ризику застосовують такі методи як диверсифікація, лімітування, резервування, сек'юритизація і страхування та інші.

Методи, які доцільно й необхідно застосовувати для зниження ступеня кредитного ризику, в свою чергу поділяються на зовнішні та внутрішні (рис. 1).

Зовнішні методи управління спрямовані на зниження ступеня ризику і здійснюються, по-перше, шляхом адміністративного та економічного регулювання банківських ризиків з боку держави, по-друге, банк здійснює передачу ризику (повністю чи частково) іншому суб'єкту, наприклад, страховій компанії. Щодо внутрішніх методів мінімізації кредитного ризику, то вони є досить різноманітні й реалізуються внутрішньобанківськими засобами менеджменту й маркетингу.

Таким чином, виникнення кредитного ризику залежить від зовнішніх (пов'язаних із станом економічного середовища, з кон'юнктурою) і внутрішніх (викликаних помилковими діями самого банку) факторів. Можливості управління зовнішніми факторами обмежені, хоча своєчасними діями банк може певною мірою пом'якшити їх вплив і запобігти великим втратам.

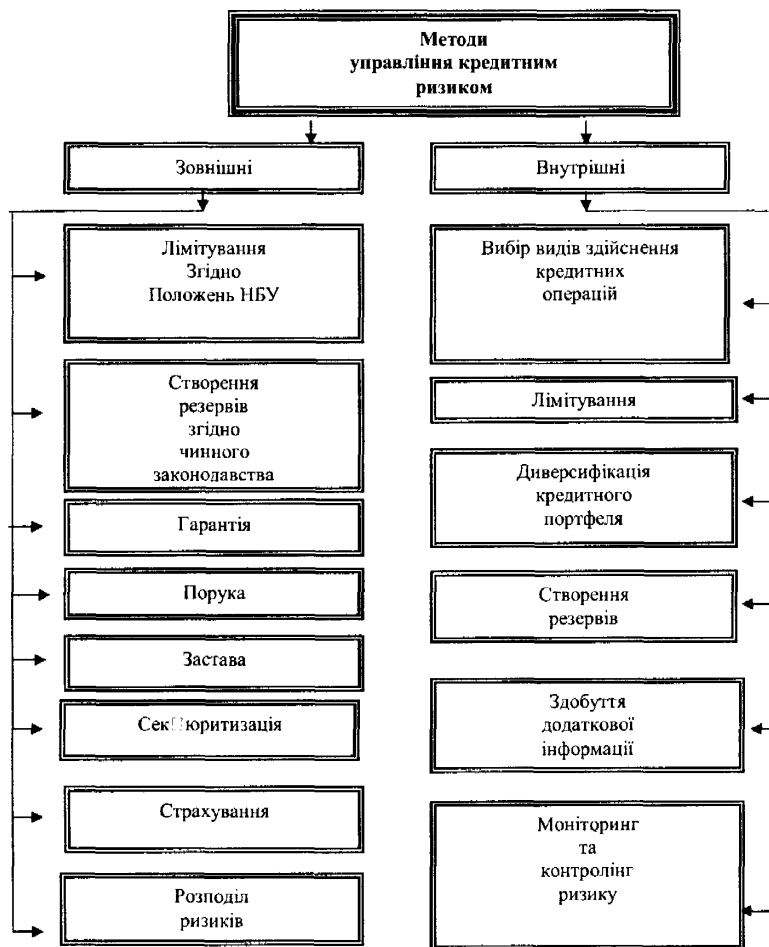


Рис. 1. Методи управління кредитним ризиком банку [2]

Водночас основні важелі управління кредитним ризиком лежать у сфері внутрішньої політики банку, а саме: створення ефективної кредитної політики та системи оцінки платоспроможності і контролю процесу кредитування.

#### Список посилань на джерела

1. Міранкова А. О. Управління банківськими ризиками /О. А. Міранкова // Фінансова політика в контексті глобальних перетворень суспільного розвитку: Збір. мат. Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Київ, 23-24 березня 2011 р.) – С. 352-354.
2. Довгань Ж. М. Управління кредитними ризиками банків в умовах економічної кризи / Ж. М. Довгань // Вісник НБУ. – 2010. – №8. – С. 51-55.